

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

30 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena, Guzun Ion

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 august 2020, în cauza penală în privința lui

Cioinac Vitalie xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.03.2014 - 12.06.2015;

Instanța de apel: 09.03.2020 - 13.08.2020;

Instanța de recurs ordinar: 16.10.2020 – 30.03.2021.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 12 iunie 2015, Cioinac Vitalie Ilie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor financiare și bunurilor materiale pe un termen de 1 an;

- art.264 alin.(1) Cod penal - la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor financiare și bunurilor materiale pe un termen de 1 an cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

Conform art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Cioinac Vitalie i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, fără amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor financiare și

bunurilor materiale pe un termen de 1 an și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Ionel Cristina a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanță în ordinea procedurii civile.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că inculpatul Cioinac Vitalie Ilie, la mijlocul lunii iulie anului 2013, în perioadă nestabilă de organul de urmărire penală, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul achitării ulterioare a creditului, a înșelat-o pe Ionel Cristina să procure în rate, pe numele său, cu transmiterea către inculpat, a unor telefoane mobile, convingând-o despre ulterioara stingere a creditului de dânsul personal, în folosul companiei SA "Orange" și SA „Moldcell”, după care a organizat venirea lui Ionel Cristina în saloanele "Orange" și „Moldcell”, amplasate în mun. Bălți piața V. Alecsandri 4, unde i-a transmis în magazinele date bani necesari pentru prima tranșă obligatorie la procurarea celulelor, iar după оформarea contractelor de procurare pe numele lui Ionel Cristina, a dobândit ilicit de la aceasta telefonul mobil de model HTC One XL procurat de la SA „Orange”, pentru care urma să achite 7 700 lei și respectiv telefonul mobil „Huawei Y300”, procurat de la compania SA „Moldcell”, pentru care urma să achite 2 200 lei, cauzându-i astfel părții vătămate Ionel Cristina, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 9 900 lei.

Tot el la data de 18.11.2013, aproximativ la orele 17.15, conducând automobilul de model „xxxxx” cu n/î XXXXXXși deplasându-se pe str. Decebal mun. Bălți, în apropierea Spitalului Feroviar, fiind neatent la partea carosabilă, încălcând grosolan cerințele art.45 alin. 1 RCR RM, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră, art.45 alin.2 RCR RM, conform căruia, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat pietonul Boiciuc Valentina, care se afla pe linia continuă dublă care separă fluxurile de transport pe sensuri opuse și ca rezultat, cauzându-i părții vătămate Boiciuc V., conform raportului de expertiză medico-legală nr.375 D leziuni corporale sub formă de fractura coastei 10 pe dreapta arc posterior, care a condiționat o dereglare a sănătății de lungă durată și se califică la vătămări corporale medii.

3. Avocatul Sanduleac Diana în interesele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând admiterea cererii de apel ca fiind depusă în termen, casarea acesteia rejudecarea cauzei penale cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate.

3.1. În argumentarea apelului, apărătorul a invocat că sentința este prea aspră și consideră că în privința lui Cioinac Vitalie, poate fi aplicată o pedeapsă mai blândă neprivativă de libertate, care va atinge scopul pedepsei penale și va duce la reeducarea condamnatului.

Apărarea a indicat că, Cioinac Vitalie în cadrul urmăririi penale vina a recunoscut total, a recuperat prejudiciul ambelor părți vătămate, în privința lui fiind posibilă aplicarea pedepsei neprivativă de libertate care va contribui la reeducarea condamnatului și va atinge scopul pedepsei penale, ținând cont de faptul că ultimul vina a recunoscut total, partea vătămată careva pretenții de ordin material sau moral nu are.

De asemenea, apelantul a invocat că raționamentul care poate sta la aplicarea prevederilor art.90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului comportamentul acestuia până și după săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiunea comisă, conduita ultimului, precum și stăruința acestuia de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune. Pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

3.2. În ședința instanței de apel inculpatul nu a fost prezent, prin cererea din data de 20.06.2020, a solicitat aplicarea actului de amnistie și examinarea cauzei în lipsa sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 august 2020, apelul avocatului Diana Sanduleac în interesele inculpatului Cioinac Vitalie xxxxx, a fost repus în termen și admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează:

- procesul penal în privința lui Cioinac Vitalie xxxx pe art.190 alin.(1) Cod penal s-a încetat în baza art.2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- procesul penal în privința lui Cioinac Vitalie xxxxx pe art.264 alin.(1) Cod penal s-a încetat în baza art.2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate instanța de apel a menționat că la data de 12.06.2015, a fost adoptată sentința de condamnare a lui Cioinac Vitalie pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.190 alin.(2) lit. c), 264 alin.(1) Cod penal.

Conform materialelor cauzei, examinarea cauzei a avut loc în lipsa inculpatului Cioinac Vitalie, la fel și pronunțarea sentinței.

La data de 26.02.2020, a fost eliberat mandatul privind dreptul prestării serviciilor de asistență juridică pe cauza penală Cioinac Vitalie de către avocatul Diana Sanduleac, iar la 04.03.2020, avocatul a depus apel în interesele lui Cioinac Vitalie asupra sentinței.

Reieșind din conținutul normelor procesuale în raport cu materialele cauzei și data eliberării mandatului (f.d.163) instanța de apel a considerat necesar de a repune în termen apelul depus de către avocatul Sanduleac Diana în interesele lui Cioinac Vitalie.

Instanța de apel a respins argumentele procurorului privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat de către avocat, invocând că sentința în cauză a fost pronunțată în lipsa inculpatului, cauza le fel a fost examinată în lipsa inculpatului,

ultimul conform încheierii din 27.10.2014, a fost anunțat în căutare, iar la materialele cauzei penale nu este confirmare privind înmânarea copieii sentinței inculpatului, după cum nu este nici o confirmare despre punerea în executare a sentinței de condamnare, deoarece a fost inițiată procedura de extrădare a lui Cioinac Vitalie în baza încheierii din data de 27.10.2014.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a reținut în mod corect împrejurările în care inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate, precum și vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor imputate.

Inculpatul Cioinac Vitalie a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor încriminate săvârșită și a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate.

Probele verbale, coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art. art.100-101 Cod procedură penală, iar inculpatul în instanța de apel nu a obiectat asupra vinovăției și probelor admise de prima instanță în confirmarea vinovăției acestuia.

Totodată, instanța de apel a statuat că, infracțiunile săvârșite de inculpatul Cioinac Vitalie, conform art.16 Cod penal, sunt calificate drept infracțiune gravă și mai puțin gravă, inculpatul este anterior judecat, a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor imputate, a manifestat căința sinceră, a recuperat integral dauna cauzată prin infracțiune părților vătămate, circumstanțe ce impun posibilitatea aplicării actului de amnistie.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, inculpatul cade sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016, procesul penal urmând a fi încetat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul invocă faptul că, la baza repunerii în termen a cererii de apel de către instanța de apel s-a reținut ziua de 26.02.2020, când a fost eliberat mandatul privind dreptul prestării serviciilor de asistență juridică pe cauza penală Cioinac Vitalie de către avocatul Diana Sanduleac, concluzie care însă contravine art.403-404 Cod de procedură penală, acestea din urmă nu prevăd ca temei de repunere în termen a cererilor de apel, data încheierii contractului de asistență juridică.

Acuzarea a menționat că, interesele lui Cioinac Vitalie la judecarea cauzei în instanța de fond au fost apărate/reprezentate de către avocatul V. Muntean, căruia la fel i-a fost expediată copia sentinței, iar în caz de dezacord cu legalitatea acesteia era în drept să o conteste.

În același timp, nu s-au constatat temeiuri de a aplica actul amnistiei, nefiind dovedit, că inculpatul într-adevăr a manifesta căință activă în cadrul procesului penal. Or, inculpatul s-a eschivat de la prezentarea în fața instanței de fond și rolul activ al ultimului la judecarea cauzei și recuperarea prejudiciilor cauzate părților vătămate nu a fost indicat, iar prin cererea depusă prin intermediul avocatului nici nu s-a expus asupra

vinovăției sau nevinovăției sale sau că se căiește de faptele comise, a solicitat doar încetarea cauzelor penale.

Mai mult, instanța de apel adoptând o decizie de încetare a proceselor penale în privința lui Cioinac Vitalie nu s-a expus asupra acțiunii civile admise în principiu de către instanța de fond ori, în asemenea circumstanțe nu sunt aplicabile dispozițiile Legii nr.210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, recurentul critică decizia instanței de apel din punctul de vedere al prezenței temeiurilor de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Astfel, partea acuzării critică decizia instanței de apel din considerentul motivării deficitare și contradictorii a soluției pronunțate, evidențiind erori la repunerea în termen a apelului avocatului și aplicării actului de amnistie în privința inculpatului.

Având în vedere argumentele aduse în recursuri, Colegiul penal reține că potrivit conform art.414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În corespundere cu art.384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Analizând actele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal lărgit conchide că în speță, este incident temeiul de casare prevăzut de pct.6) alin. (1) art. 427 din Codul de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – constatându-se că soluția enunțată asupra chestiunii ce ține de nerespectarea termenului de declarare a apelului este una nemotivată și care contravine prescripțiilor legale.

La caz, actul judecătoresc este insuficient motivat, decizia necuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, în ceea ce privește soluția de repunerea în termen a apelului avocatului și care contravine prescripțiilor legale.

Instanța de apel a conchis că, apelul avocatului Sanduleac Diana urmează a fi repus în termen, argumentându-și concluzia prin faptul că, cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului, sentința în cauză a fost pronunțată în lipsa acestuia, la materialele cauzei penale nu există confirmare privind înmânarea copiei sentinței inculpatului și punerea în executare a sentinței de condamnare, deoarece a fost inițiată procedura de extrădare a lui Cioinac Vitalie în baza încheierii din data de 27.10.2014, însă instanța de apel a omis a analiza și a aprecia în cumul cu celelalte materiale ale cauzei penale faptul, că interesele lui Cioinac Vitalie la judecarea cauzei în instanța de fond au fost apărate/reprezentate de către avocatul Muntean Violina, care conform mandatului nr.0451947, a acordat asistență juridică inculpatului în instanța de fond, căruia la fel i-a fost înmănată copia sentinței (f.d.128), iar în caz de dezacord cu legalitatea acesteia era în drept să o conteste.

În acest sens, Colegiul penal notează că potrivit prevederilor art.403 alin.(1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În corespundere cu art.404 alin.(1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele relevante ale cauzei și nu și-a argumentat soluția în drept, inclusiv în coroborare cu prevederile art.403 și 404 Cod de procedură penală, or acestea din urmă nu prevăd ca temei de repunere în termen a cererii de apel, data încheierii contractului de asistență juridică.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel a conchis că inculpatul Cioinac Vitalie xxxx întrunește condițiile privind aplicarea legii cu privire la amnistie indicând că *„din materialele cauzei penale se stabilește că, inculpatul este anterior judecat, a recunoscut integral vina, ... a manifestat căința sinceră, a recuperat integral dauna cauzată prin infracțiune, impun posibilitatea aplicării actului de amnistie cu respingerea poziției expuse de procuror”*, însă statuările instanței de apel sunt incerte și

contradictorii, or, reieșind din materialele dosarului se constată că atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, cauza penală s-a examinat în lipsa inculpatului, inculpatul fiind anunțat în căutare, iar prin cererea din 29.06.2020 (f.d.196), inculpatul nu s-a expus asupra vinovăției sau nevinovăției sale, sau că se căiește de faptele comise, a solicitat doar încetarea cauzelor penale. Mai mult, instanța de apel adoptând o decizie de încetare a proceselor penale în privința lui Cioinac Vitalie, nu s-a expus asupra acțiunii civile admise în principiu de către instanța de fond.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să ia în considerație prevederile art.art.402, 403, 404 Cod de procedură penală, iar în dependență de datele obținute să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 august 2020, în cauza penală în privința lui *Cioinac Vitalie xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 29 aprilie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Guzun Ion